

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2015/1339,

13. juuli 2015,

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokoll Doha muudatuse Euroopa Liidu nimel sõlmimise ja sellega võetavate kohustuste ühise täitmise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 192 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) 2012. aasta detsembris Dohas toimunud kliimamuutuste konverentsil võtsid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokoll („Kyoto protokoll”) osalised vastu Doha muudatuse, millega kehtestati Kyoto protokoll teine kohustusperiood, mis algas 1. jaanuaril 2013 ja lõpeb 31. detsembril 2020 („Doha muudatus”). Doha muudatusega on muudetud Kyoto protokoll B lisa ja pandud nimetatud lisa loetletud osalistele teiseks kohustusperioodiks täiendavad õiguslikult siduvad kliimamuutuste leevendamise kohustused ning muudetud ja täiendatud sätteid, milles käsitletakse osaliste leevendamiskohustuste täitmist teisel kohustusperioodil.
- (2) Liit ja selle liikmesriigid nõustusid Doha muudatusega kui osaga paketist, millest tulenevalt leppisid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni („konventsioon”) osalised kokku, et konventsiooni alusel võetakse 2015. aasta lõpuks vastu kõikide osaliste suhtes kohaldatav protokoll, muu õiguslik instrument või õiguslikult jõudu omav kokkulepe, mis peaks jõustuma ja mille rakendamine peaks algama 2020. aastal. Selle õiguslikult siduva instrumendi üle peetakse praegu läbirääkimisi ajutises Durbani tõhustatud meetmete platvormi tööriühmas.
- (3) Kyoto protokoll osalised peavad Doha muudatuse heaks kiitma ja kõnealune muudatus jõustub selle heaks kiitnud osaliste suhtes üheksakümnendal päeval pärast seda, kui konventsiooni hoiulevõtja on kätte saanud heakskiitmiskirja vähemalt kolmelt neljandikult Kyoto protokoll osalistest. Doha muudatuse jõustumiseks on vaja 144 heakskiitmiskirja.
- (4) Nõukogu otsustas oma 9. märtsi 2012. aasta järeldustes teha ettepaneku kehtestada liidule ja selle liikmesriikidele Kyoto protokoll teiseks kohustusperioodiks ühine õhkuheite koguselise vähendamise kohustus suuruses 20 %. See kohustus määrati kindlaks kliima- ja energiapaketi ⁽²⁾ alusel ajavahemikuks 2013–2020 lubatud kasvuhoo- negaaside koguheite põhjal.

⁽¹⁾ 10. juuni 2015. aasta nõusolek (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/29/EÜ, millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ, et täiustada ja laiendada ühenduse kasvuhoo- negaaside aastekvootidega kauplemise süsteemi (ELT L 140, 5.6.2009, lk 63), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsus nr 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoo- negaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoo- negaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 136).

- (5) Sama lähenemisviisi järgides leppis nõukogu lisaks kokku, et üksikute liikmesriikide heitkoguste vähendamise kohustused ei ületa liidu õigusaktidest tulenevaid kohustusi ning et eespool nimetatud kohustus põhineb liikmesriikide alusaasta heitkoguste summal kooskõlas Kyoto protokolliga. Liit ja selle liikmesriigid leppisid Doha kliimamuutuste konverentsil kokku õhkuheite koguselise vähendamise kohustuse, mille kohaselt nende kasvuhoonegaaside keskmine aastane heitkogus teisel kohustusperioodil ei ületa 80 % nende alusaasta heitkoguste summast. Seda on Doha muudatuses arvesse võetud.
- (6) Kooskõlas nõukogu 9. märtsi 2012. aasta järeldustega on liit ja selle liikmesriigid teinud ka pakkumise minna 2012. aasta järgset perioodi hõlmava üldise ja laiaulatusliku kokkuleppe raames üle 30 % heitkoguste vähendamiseni 2020. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega, tingimusel et muud arenenud riigid võtavad endale kohustuse vähendada heitkoguseid sellega võrreldavalt ning arengumaad panustavad piisavalt vastavalt oma kohustustele ja võimalustele. Seda pakkumist on Doha muudatuses arvesse võetud.
- (7) Liidu ja selle liikmesriikide eesmärgid on loetletud Doha muudatuses ja lisatud on allmärkus, mille kohaselt need eesmärgid põhinevad arusaamal, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid täidavad neid ühiselt kooskõlas Kyoto protokolliga 4. Doha muudatuse vastuvõtmise ajal tegid liit, selle liikmesriigid, Horvaatia ja Island lisaks ühisavalduse, milles nad väljendasid oma kavatsust täita oma kohustusi teisel kohustusperioodil ühiselt. Seda avaldust on arvesse võetud konverentsi aruandes ja seda korrati nõukogu 17. detsembri 2012. aasta järeldustes.
- (8) Otsustades kooskõlas Kyoto protokolliga 4 täita oma kohustusi ühiselt, vastutavad liit ja selle liikmesriigid kõnealuse artikli lõike 6 alusel ja vastavalt Kyoto protokolliga 24 lõikele 2 ühiselt selle eest, et nad täidavad oma õhkuheite koguselise vähendamise kohustusi, mis tulenevad Kyoto protokolliga 3 lõikest 1a. Seega ja kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 4 lõikega 3 on liikmesriigid eraldi ja ühiselt kohustatud võtma kõik asjakohased üld- ja erimeetmed, et tagada liidu institutsioonide meetmetest tulenevate kohustuste täitmine, et hõlbustada kõnealuse kohustuse täitmist ja hoiduda mis tahes meetmetest, mis võiksid selle kohustuse täitmist ohustada.
- (9) Samas avalduses märkisid liit, selle liikmesriigid, Horvaatia ja Island veel, et kooskõlas Kyoto protokolliga 4 lõikega 1, millega lubatakse osalistel täita Kyoto protokolliga 3 kohaseid kohustusi ühiselt, kohaldatakse Kyoto protokolliga 3 lõiget 7b liidu, selle liikmesriikide, Horvaatia ja Islandi kohustuste ühise täitmise lepingu kohase ühise lubatud koguse suhtes, mitte üksiku liikmesriigi, Horvaatia ega Islandi suhtes eraldi. Nõukogu kiitis 15. detsembri 2009. aasta istungil heaks Islandi taotluse täita oma kohustusi teisel kohustusperioodil ühiselt liidu ja selle liikmesriikidega ning palus komisjonil esitada soovitus Islandiga läbirääkimiste alustamiseks, et sõlmida leping, mis on kooskõlas liidu kliima- ja energiapaketi sätetud põhimõtete ja kriteeriumidega. Kõnealuse osalemise tingimused on sätestatud ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Islandi vahelises lepingus, milles käsitletakse Islandi osalemist Euroopa Liidu, selle liikmesriikide ja Islandi kohustuste ühises täitmisel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolliga teisel kohustusperioodil ⁽¹⁾ („Islandiga sõlmitud leping”).
- (10) Kyoto protokolliga 4 kohaselt peavad Kyoto protokolliga 3 kohaseid kohustusi ühiselt täitma nõustunud osalised asjaomases kohustuste ühise täitmise lepingus sätestama igale osalisele eraldatud heitetasemed. Kyoto protokolliga 4 kohaselt peavad kohustuste ühise täitmise lepingu osalised teatama konventsiooni sekretariaadile kõnealuse lepingu tingimused ratifitseerimis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise kuupäeval.
- (11) Vastutus oma heitkoguste eest kuulub konventsiooni ja Kyoto protokolliga 4 kohaselt eelkõige liikmesriikidele. Selleks et lihtsustada arvestamist ja kohustuste täitmist teisel kohustusperioodil, on nad andnud liidule osa oma lubatud koguse ühikute haldamise, luues liidule lubatud koguse.
- (12) Kooskõlas kehtivate liidu õigusaktidega hõlmab liidule eraldatud heitetase Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ ⁽²⁾ reguleerimisalasse kuuluvaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid samal määral, kui neid hõlmab Kyoto protokolliga A lisa.

⁽¹⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 17.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

- (13) Liikmesriikide ja Islandi heitetasemed hõlmavad nende territooriumiga seotud kasvuhoonegaaside heitkoguseid sellistest allikatest ja nende sidumist sellistes neeldajates, mis ei kuulu direktiivi 2003/87/EÜ reguleerimisalasse, kuid mida hõlmab Kyoto protokoll. Siia kuulub kogu inimtekkeline maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest (LULUCF) tulenev kasvuhoonegaaside heide ja neeldajates sidumine vastavalt Kyoto protokolli artikli 3 lõigetele 3 ja 4, mida asjaomased liikmesriigid ja Island on arvesse võtnud, ning kogu lämmastiktrifluoriidi (NF₃) heide.
- (14) Liikmesriigis LULUCFi ja lämmastiktrifluoriidi tõttu tekkivat netoheidet saab kompenseerida kõnealuse liikmesriigi eesmärkide ületamisega muudes liidu heitkogustega kauplemise süsteemi välistes sektorites või Kyoto protokolli paindlikke mehhanisme kasutades. LULUCFist ja lämmastiktrifluoriidist tingitud heitkoguste katmiseks võib liikmesriik kasutada ka oma eelmise perioodi ülejäägi reservis olevat esimesest kohustusperioodist üle kantud heitekvootide ülejääki selles ulatuses, mil tema heitkogused ületavad lubatud kogust. Kui ilmneb, et mõnes liikmesriigis tekib isegi vaatamata jõuliste heitepiiramismeetmetele ikkagi ootamatult suur LULUCFist ja lämmastiktrifluoriidist tingitud netoheide, peaks komisjon kaaluma täiendavaid võimalusi selliste mõjutatud liikmesriikide abistamiseks.
- (15) Kooskõlas nõukogu 9. märtsi 2012. aasta järeldustega ning liidu ja selle liikmesriikide pakkumisega võtta teisel kohustusperioodil 80 % eesmärk, võrdub liikmesriikide heitetase Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 406/2009/EÜ⁽¹⁾ alusel ajavahemikuks 2013–2020 eraldatud aastaste saastekvootide summaga. See kogus arvutati valitsustevahelise kliimamuutuste rühma neljandas hindamisaruandes esitatud globaalse soojendamise potentsiaalide põhjal kooskõlas komisjoni otsuse 2013/162/EL⁽²⁾ II lisaga ning seda kohandati vastavalt komisjoni rakendusotsusele 2013/634/EL⁽³⁾. Islandi heitetase määrati kindlaks Islandiga sõlmitud lepingus.
- (16) Kooskõlas põhjendusega 11 tuleks teise kohustusperioodi lõpus liidu registris olemasolevad lubatud koguse ühikud tagastada liikmesriikide registritesse pärast seda, kui liit on täitnud oma kohustuse, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013⁽⁴⁾ artikli 11 lõikes 3, ilma et sellega piirataks kõnealuse määruse artikli 10 lõike 7 kohaldamist. Tagastatud lubatud koguse ühikute jaotamine käsitleb Doha muudatuse ratifitseerimise unikaalseid asjaolusid ja seda ei kohaldata liikmesriikide poolt muus kontekstis, kas rahvusvahelisel või liidu tasandil tehtavate jõupingutuste jaotamise suhtes, ning sellega ei piirata neid jõupingutusi.
- (17) Määruse (EL) nr 525/2013 kohaselt peavad liikmesriigid esitama võimaluse korral aruande selliste tõendatud heitkoguste tegeliku või hinnangulise jaotumise kohta kasvuhoonegaaside riiklike inventuuriandmete allikakategooriate vahel, mille kohta käitised ja käitajad esitasid andmeid vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ, ning teatama kõnealuste tõendatud heitkoguste ja kogu nendes allikakategooriates esitatud kasvuhoonegaaside heite suhte. See võimaldab liikmesriikidel eraldi teatada heitkogused, mida hõlmavad nende oma heitetasemed. Liidu aruande selles osas, milles käsitletakse liidu lubatud kogust, tuleks kindlaks määrata liidu lubatud koguse alla kuuluv heitkogus, mis pärineb igast liikmesriigist.
- (18) Kyoto protokolli osaliste koosolekuna peetaval osaliste konverentsil otsustati, et iga teiseks kohustusperioodiks kohustuse võtnud osaline peaks esitama konventsiooni sekretariaadile 15. aprilliks 2015 tema lubatud koguse arvutamist hõlbustava aruande. Komisjon peaks koostama liidu lubatud koguse arvutamist hõlbustava aruande ning liidu, selle liikmesriikide ja Islandi ühise lubatud koguse arvutamist hõlbustava aruande. Komisjon, liikmesriigid ja Island peaksid oma aruanded esitama 15. aprilliks 2015, et oleks võimalik kindlaks määrata nende lubatud kogused võrdsetena nende heitetasemetega, mis on loetletud käesoleva otsuse I lisas.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsus nr 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 136).

⁽²⁾ Komisjoni 26. märtsi 2013. aasta otsus 2013/162/EL, milles määratakse kindlaks liikmesriikide aastased saastekvoodid ajavahemikuks 2013–2020 vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 406/2009/EÜ (ELT L 90, 28.3.2013, lk 106).

⁽³⁾ Komisjoni 31. oktoobri 2013. aasta rakendusotsus 2013/634/EL liikmesriikide aastaste saastekvootide kohanduste kohta ajavahemikuks 2013–2020 vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele nr 406/2009/EÜ (ELT L 292, 1.11.2013, lk 19).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

(19) Selleks et rõhutada liidu ja selle liikmesriikide kindlat tahet jõustada Doha muudatus õigeaegselt, peaksid liit, selle liikmesriigid ja Island seadma eesmärgiks ratifitseerida see hiljemalt 2015. aasta kolmandas kvartalis.

(20) Doha muudatus tuleks liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokolli Doha muudatus, milles lepitakse kokku 8. detsembril 2012 Dohas, kiidetakse liidu nimel heaks.

Doha muudatuse tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Liit ja selle liikmesriigid täidavad Kyoto protokolli artikli 3 ja Doha muudatuse kohaseid kohustusi kooskõlas käesoleva otsuse I lisas esitatud teatisega, milles käsitletakse Euroopa Liidule, selle liikmesriikidele ja Islandile Kyoto protokolli artiklist 3 tulenevate kohustuste Kyoto protokolli artikli 4 kohase ühise täitmise lepingu tingimusi („teatis”).

Artikkel 3

1. Liikmesriikide ja Islandi lubatud kogused on võrdsed teatistes sätestatud heitetasemetega. Iga liikmesriik esitab konventsiooni sekretariaadile kooskõlas Kyoto protokolli, Doha muudatuse ja nende kohaselt vastu võetud otsuste nõuetega 15. aprilliks 2015 aruande, mis hõlbustab nende lubatud koguste arvutamist.

2. Komisjon koostab kooskõlas Kyoto protokolli, Doha muudatuse ja nende kohaselt vastu võetud otsuste nõuetega aruande, mis hõlbustab liidu lubatud koguse arvutamist, ja aruande, mis hõlbustab liidu, selle liikmesriikide ja Islandi ühise lubatud koguse (edaspidi „ühine lubatud kogus”) arvutamist. Komisjon esitab selle aruande konventsiooni sekretariaadile 15. aprilliks 2015.

Artikkel 4

1. Kõik lubatud koguse ühikud, mis on väljastatud teiseks kohustusperioodiks ja on kättesaadavad liidu registris pärast seda, kui liit on täitnud oma kohustuse, mis on sätestatud määruse (EL) nr 525/2013 artikli 11 lõikes 3, ning pärast seda, kui on teostatud lubatud koguse ühikute ülekandmine vastavalt rakendusaktidele, mis on vastu võetud määruse (EL) nr 525/2013 artikli 10 lõike 7 alusel („liidu ülejääk”), tagastatakse teise kohustusperioodi lõpus liikmesriikidele.

2. Liidu ülejääk jaotatakse liikmesriikidele järgmiselt:

- a) kuuendik liidu ülejäägist jaotatakse liikmesriikidele, kes vähendasid teise kohustusperioodi lõpuks oma keskmist aastast heitkogust enam kui 20 % võrra võrreldes nende Kyoto protokolli kohase individuaalse alusaastaga või alusperioodiga, proportsionaalselt nende eesmärkide ületamisega tonnides;
- b) kolmandik liidu ülejäägist jaotatakse liikmesriikidele, kes saavad ülekandmise punkti a alusel ning kelle SKP elaniku kohta (2013. aasta SKP eurodes, arvestatud turuhindades) jääb alla 60 % liidu keskmisest, proportsionaalselt nende eesmärkide ületamisega tonnides;

- c) kolmandik liidu ülejäägist jaotatakse kõikidele liikmesriikidele proportsionaalselt nende kogu heitetasemetega, mis on esitatud käesoleva otsuse I lisa tabelis 1;
- d) kuuendik liidu ülejäägist jaotatakse liikmesriikidele, kelle SKP elaniku kohta (2013. aasta SKP eurodes, arvestatud turuhindades) jääb alla 90 % liidu keskmisest, proportsionaalselt nende kogu heitetasemetega, mis on esitatud käesoleva otsuse I lisa tabelis 1.

Artikkel 5

1. Nõukogu eesistuja määrab isiku(d), kes on volitatud andma liidu nimel Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile hoiule heakskiitmiskirja kooskõlas Kyoto protokollis artikli 20 lõikega 4 ja artikli 21 lõikega 7 ning käesoleva otsuse II lisas esitatud pädevusdeklaratsiooni kooskõlas Kyoto protokollis artikli 24 lõikega 3.
2. Nõukogu eesistuja määrab ka isiku(d), kes on volitatud liidu nimel teavitama konventsiooni sekretariaati teatisest kooskõlas Kyoto protokollis artikli 4 lõikega 2.

Artikkel 6

1. Liikmesriigid seavad eesmärgiks võtta meetmeid, mis on vajalikud, et anda nende heakskiitmiskirjad hoiule liidu heakskiitmiskirjaga samal ajal ja võimaluse korral 2015. aasta kolmandas kvartalis. Liikmesriigid teavitavad heakskiitmiskirjade hoiuleandmise ajal oma riigi nimel konventsiooni sekretariaati teatisest kooskõlas Kyoto protokollis artikli 4 lõikega 2.
2. Liikmesriigid teavitavad komisjoni oma otsusest Doha muudatus heaks kiita või, olenevalt asjaoludest, heakskiitmiseks nõutava menetluse lõpuleviimise tõenäolisest kuupäevast enne ajutise Durbanis tõhustatud meetmete platvormi töörühma kolmandat koosolekut, mis toimub 8.–13. veebruarini 2015. Komisjon lepib liikmesriikidega kokku heakskiitmiskirjade üheaegse hoiuleandmise kuupäeva.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Artikkel 8

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 13. juuli 2015

Nõukogu nimel
eesistuja
F. ETGEN